

2024

Horecabeleid Hoorn

EVALUATIE EN ADVIES

December 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1

1.1 Opdracht 1
1.2 Landelijke trends en ontwikkelingen horeca 2

2. Bevindingen en advies 4

2.1 Samenwerking, communicatie en veiligheid 5

2.1.1 Overlegstructuren en horecaconvenant 6
2.1.2 Veiligheid 8
2.1.3 Advies 8

2.2 Horeca-aanbod 9

2.2.1 Aantallen en diversiteit 10
2.2.2 Mengvormen in gemeente Hoorn 12
2.2.3 Advies en overwegingen 14

2.3 Vergunningen en categorisering 15

2.3.1 Vergunningsstelsel 16
2.3.2 Categorisering 17
2.3.3 Adviezen 18

2.4 Openbare orde, handhaving en instrumenten 19

2.4.1 Omgevingsplan, APV en Staat van Inrichtingen 20
2.4.2 Opening- en sluitingstijden 24
2.4.3 Ontheffingen 25
2.4.4 Paracommercie 26
2.4.5 Adviezen en overwegingen 27

Bijlagen 29

Bijlage A: Bronnen 30
Bijlage B: Verantwoording 31
1. Doorlopen proces 31
2. Overzicht belangrijkste enquêteresultaten 34

1. Inleiding

1.1 De opdracht

In september 2009 heeft de gemeenteraad van Hoorn de nota `Hoorn Gastvrij Vestigingsbeleid horeca' vastgesteld en in december van datzelfde jaar trad de nieuwe regelgeving voor de binnenstad in werking. De doelstelling was destijds om de uitstraling van de binnenstad te verbeteren, het woon- en leefklimaat te waarborgen, ondernemers ontwikkelruimte te geven en de variatie en uitbreiding van horecagelegenheden te vergroten.

In 2016 vond een eerste evaluatie plaats, naar aanleiding van signalen dat de geldende regelgeving niet meer aansloot bij de actuele ontwikkelingen in de horeca.

In 2023 vroeg de gemeenteraad van Hoorn opnieuw om een evaluatie en actualisatie van het horecabeleid, met als doel te bepalen of en waar aanpassingen nodig zijn voor de komende jaren.

Met het geactualiseerde beleidskader kan er vanaf 2025 verder worden gebouwd aan de economische groei en aantrekkelijkheid van de horeca in Hoorn. Hierbij vormen de uitkomsten van de evaluatie in 2024 het fundament voor het herijkte beleid.

1.2 Landelijke trends en ontwikkelingen horeca

De horeca is een sector die constant in beweging is onder invloed van onder andere consumentengedrag, maatschappelijke ontwikkelingen zoals de coronacrisis, marktwerking en economische fluctuaties. Het identificeren van trends en ontwikkelingen helpt bij het nadenken over nieuwe uitdagingen en kansen voor de horeca van Hoorn.

Nieuwe regelgeving
Regelgeving zorgt voor extra (regel)druk op horecaondernemers. Denk hierbij aan de Zero Emissie (ZE) stadslogistiek die wordt ingevoerd in een aantal grote gemeenten en het verbod op het gratis gebruiken van plastic wegwerpmateriaal. Beide voorbeelden vragen om aanpassingsvermogen en veerkracht van (horeca)ondernemers.

ZE-zones en autoluwe binnensteden maken binnensteden prettiger. Terrasbezoekers genieten van schonere lucht en minder geparkeerde auto’s in het centrum.

Gestegen kosten
Personeelstekorten, inflatie, toenemende inkoop- en energieprijzen drukken op de omzet van ondernemers. Het runnen van een horecazaak wordt hiermee uitdagender. Daarbij hebben veel ondernemers last van de naweeën van de coronacrisis. Waar de landelijke maatregelen verleden tijd zijn, betalen veel ondernemers vandaag de dag nog steeds leningen af die in de coronatijd zijn aangegaan bijvoorbeeld om personeel in dienst te kunnen houden in tijden van de lockdowns.

Mengvormen
Steeds vaker combineren bedrijven verschillende functies onder één dak, zoals detailhandel en horeca. Dit heet `blurring' en trekt verschillende doelgroepen gedurende de dag. Mengvormen waarbij horeca verhuurbare ruimte gebruikt voor andere functies komen minder vaak voor. Het combineren van detailhandel met alcoholverkoop en -consumptie is verboden volgens de Alcoholwet.

Horeca als place-to-be
Beleving wordt steeds belangrijker, de bezoeker zoekt reuring tijdens het bezoek aan de stad. De horeca als sociale en verbindende functie speelt hierin een belangrijke rol. Cafés, restaurants en bars bieden niet alleen eten en drinken, maar zijn steeds meer een `third place' – een plek naast thuis en werk waar men elkaar ontmoet. Door een breed aanbod, goede kwaliteit en onderscheidende concepten spelen horecaondernemers landelijk in op de toenemende behoefte aan beleving.

Veranderende vraag van de consument

<u>Bezorgen en afhalen: gemak staat voorop</u>
De bezorgeconomie is sterk gegroeid in de afgelopen jaren. De consument wil het liefst direct voorzien worden in de behoefte. De coronaperiode heeft deze ontwikkeling in een stroomversnelling gebracht. Dit geldt voor zowel online aankopen als het thuisbezorgd krijgen van eten en drinken. De vraag naar gemak en snelheid is hierin leidend.

<u>Duurzaam, gezond en vega(n)</u>
De vraag naar gezond, biologisch en vaak ook plantaardig voedsel neemt toe. Transparantie over de oorsprong en verwerking van producten, wordt steeds meer gewaardeerd door consumenten. Deze trend is gedreven door een toenemende vraag naar bewust en duurzaam eten.

<u>Hoogwaardige kwaliteit</u>
In de horecasector is er groeiende behoefte naar hoogwaardige kwaliteit, waarbij gasten steeds meer waarde hechten aan verfijnde culinaire ervaringen, ambachtelijke producten en een uitstekende service. De verschuiving naar premium kwaliteit helpt horecazaken zich te onderscheiden en trekt een publiek aan dat bereid is meer te betalen voor een uitzonderlijke ervaring.

2. Bevindingen en advies

In hoofdstuk twee evalueren we het huidige horecabeleid van de gemeente Hoorn. Er is onderzocht wat goed gaat en wat beter kan op het gebied van samenwerking, horeca-aanbod, vergunningenstelsel, categorisering en openings- en sluitingstijden.

Iedere paragraaf begint met een beknopte samenvatting van de paragraaf, gevolgd door de analyse van het horecabeleid. We sluiten iedere paragraaf af met een of meerdere adviezen en afwegingen indien relevant.

Foto: Marloes Niemeijer Fotografie

2.1 Samenwerking, communicatie en veiligheid

De paragraaf samengevat:

- Het voortzetten en professionaliseren van de huidige samenwerking zorgt voor een stevige basis waar zowel de gemeente als de horecaondernemers op kunnen voortbouwen en vertrouwen. Het professionaliseren en formaliseren van de overlegstructuren is nodig om de continuïteit van het samenwerkingsverband te borgen in de toekomst. Het advies is om een horecaconvenant op te stellen samen met horecaondernemers, de gemeente en eventuele andere belanghebbenden zoals de politie.
- Uit de evaluatie blijkt dat het gevoel van veiligheid een belangrijke rol speelt en als positief wordt ervaren door bewoners en bezoekers. Horecaondernemers hebben begrip voor de beperkte capaciteit van politie en handhaving, maar zijn kritisch als dit hun activiteiten beperkt. Ze staan open voor de inzet van gecertificeerde beveiliging om meer ondernemingsruimte te krijgen. Hierover kunnen afspraken worden gemaakt in het horecaconvenant.

2.1.1 Overlegstructuren en horecaconvenant

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan een sterke samenwerking tussen de gemeente Hoorn en (horeca)ondernemers. De korte communicatielijnen, het gebruik van communicatieplatform Chainels en het regulier overleg tussen horecavertegenwoordigers, B&W, politie en handhaving vormen een solide basis. In de binnenstad zijn aanspreekpunten per horecagebied aangewezen. Zij overleggen structureel met de gemeente.

De samenwerking kan worden verbeterd door te professionaliseren en afspraken te formaliseren. De gemeente kan hieraan bijdragen door proactief informatie te verzamelen van ondernemers en hen vroeg te betrekken bij beleidsvorming. Hierdoor worden de betrokkenheid en eigenaarschap onder de horecaondernemers versterkt. De ondernemers hebben ook een verantwoordelijkheid: door zich goed te organiseren en afspraken te maken over vertegenwoordiging en onderlinge communicatie, verzekeren ze zich van een plek aan tafel. Het is voor de gemeente effectiever afspraken maken met een georganiseerd collectief, dan met individuele ondernemers.

Horecaconvenant
Om de samenwerking naar een hoger niveau te tillen, zijn horecaondernemers positief over het idee om een horecaconvenant op te stellen.

Hierin kunnen gezamenlijke ambities, doelstellingen en afspraken over de samenwerking en rolverdeling worden vastgelegd.

Bij het opstellen van het convenant raden we aan om inspiratie te halen uit de volgende onderwerpen:

- **Gezamenlijke ambitie voor beter horeca-aanbod**
  - Realisatie van meer divers aanbod, denk bijvoorbeeld aan het verbeteren van het aanbod voor jongeren.
- **Preventie en veiligheid**
  - Maak afspraken over de inspanningen van alle partijen om overlast rond horecagelegenheden te voorkomen.
  - Voorbeelden zijn: inzet van beveiliging, weren van bezoekers met wapens en het invoeren van collectieve horecaontzeggingen.
  - De gemeente kan toezeggen toezicht te houden op regels zoals alcoholgebruik en glasverbod in de openbare ruimte.
- **Gastvrije uitstraling**
  - Bijvoorbeeld: zorg voor goede verlichting en een schone omgeving rondom horecagelegenheden.
  - De gemeente kan bijdragen door bijvoorbeeld voldoende fietsparkeerplekken, openbare toiletten en snelle graffiti-verwijdering in de buurt te regelen.
- **Rol- en taakverdeling**

Onderdeel	Toelichting
Ambitie, doelen en afspraken	Een gezamenlijke stip op de horizon voor horeca in Hoorn en afspraken op onderwerpen toezicht, toelatingsbeleid, verantwoord alcoholgebruik, geluidsoverlast, gastvrije uitstraling, veiligheid, sluitingstijden en parkeervoorzieningen.
Context en scope	Relevante (beleid)stukken, visiedocumenten en eventuele onderliggende afspraken die relevant zijn voor dit samenwerkingsverband en de reikwijdte van de afspraken waarmee duidelijk wordt waar het convenant(overleg) wel en niet over gaat.
Samenwerking	Weergave van de partners en afspraken over vertegenwoordiging, rol- en taakverdeling (strategisch, tactisch en uitvoerend) en hoe de verschillende partijen zich tot elkaar verhouden. Hier worden ook organisatorische zaken geregeld, zoals wat te doen als een gesprekspartner verhinderd is.
Communicatie	Afspraken over hoe, wanneer en op welke wijze wordt teruggekoppeld richting de achterban van de convenantpartners.
Formele bepalingen	Zoals wat te doen bij de wens om wijzigingen in het convenant of in geval van geschil tussen deelnemende partijen.
Inwerkingtreding, looptijd en evaluatie	Een einddatum helpt bij het sturen op tijdige resultaten. Een tussentijdse evaluatie dient om tijdens de looptijd van het convenant te kunnen bijsturen.

Tabel 1: Mogelijke structuur van en onderwerpen in het convenant. Bron: Stad & Co

Een andere constatering is dat er nog beter kan worden samengewerkt tussen horeca en andere voorzieningen zoals winkels en organisatoren van evenementen. Er is ruimte om dit verder te verbeteren, bijvoorbeeld door openingstijden beter op elkaar af te stemmen tijdens speciale dagen of grote evenementen in de binnenstad. Door een nauwere samenwerking kan de wisselwerking tussen horeca, detailhandel en diensten worden versterkt, wat bijdraagt aan een aantrekkelijker en levendiger centrum. In 2024 is een goede start gemaakt met het strategisch actieteam, waar een brede groep betrokkenen bij de binnenstad in is vertegenwoordigd.

2.1.2 Veiligheid

Tijdens het evaluatieproces kwam - naast klachten over alcohol- en drugsgebruik - ook sociale veiligheid aan bod. Dit is het gevoel van veiligheid dat mensen ervaren. Uit de bewoners- en bezoekersenquête blijkt dat het gevoel van veiligheid als uitstekend wordt beoordeeld (zie bijlage B: 2. 'Overzicht belangrijkste enquêteresultaten').

Hoewel sociale veiligheid hoog wordt beoordeeld, blijven incidenten en zorgen mogelijk onzichtbaar in enquêteresultaten. Veiligheidsbeleving verschilt per individu en wordt beïnvloed door tijdstip, locatie en specifieke gebeurtenissen. Hoge scores kunnen ook voortkomen uit lage verwachtingen van veiligheid in een uitgaanscontext. Het is belangrijk om objectieve data en subjectieve veiligheid te monitoren en proactief in te spelen op situaties die onveilig kunnen aanvoelen voor bepaalde bezoekers en groepen.

Horecaondernemers begrijpen de beperkte capaciteit bij politie, maar uiten kritiek op de beperkingen die dit tekort soms lijkt op te leggen voor hun ondernemingen. Feit is dat de gemeente verantwoordelijk is voor openbare orde en veiligheid van inwoners en bezoekers. Dit blijft de hoogste prioriteit. Horecaondernemers zijn bereid om zelf extra maatregelen te nemen – zoals het inschakelen van gecertificeerde beveiliging – wanneer dit hen meer ruimte biedt tijdens evenementen en op bijzondere dagen. Daarvoor is het noodzakelijk dat de horeca zich beter organiseert dan nu het geval is. Intensievere samenwerking tussen gemeente en horecaondernemers kan helpen bij het maken van aanvullende afspraken en het creëren van meer mogelijkheden in de toekomst. Welke maatregelen mogelijk zijn, kan verkend worden bij het opstellen van het horecaconvenant.

2.1.3 Advies

Advies: stel een horecaconvenant op
Stel samen met horecaondernemers en politie een horecaconvenant op waarin afspraken worden vastgelegd over ambitie, doelen, samenwerking en afspraken op thema's zoals veiligheid, preventie en ondernemerschap.

2.2 Horeca-aanbod

De paragraaf samengevat:

- De groei van het aantal inwoners, meer binnen- en buitenlands toerisme, in combinatie met de huidige economische cijfers en investeringen in bereikbaarheid, maken de horeca in Hoorn tot een kansrijke sector.
- Investeren in kwaliteit en het aantrekken van nieuwe, onderscheidende concepten speelt in op de verwachte groeiende vraag. Bij nieuwe horecagelegenheden is het belangrijk om te kiezen voor locaties die aanvullend zijn op het huidige aanbod.
- Hoorn wil groeien, meer stedelijke milieus creëren en nieuwe bezoekers, ondernemers en bewoners aantrekken. Daarom is het belangrijk om ruimte te bieden aan ondernemerschap. Een gevarieerd aanbod en een goede bezoekervaring maken de binnenstad aantrekkelijker, wat ook de aantrekkelijkheid van de horeca verhoogt. Blurring kan hieraan bijdragen.

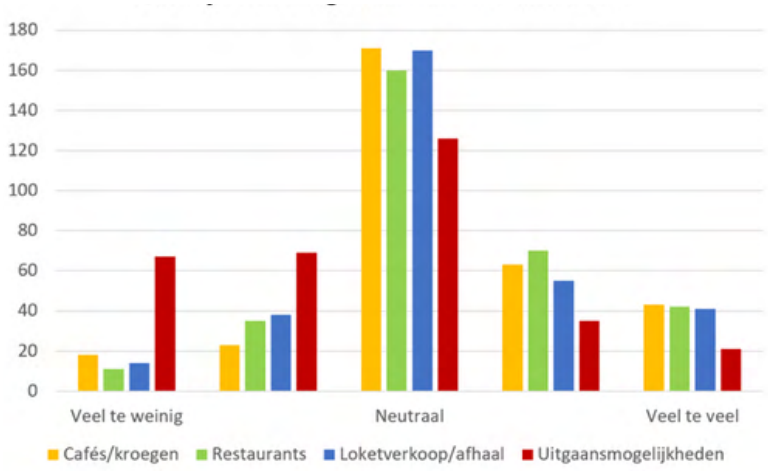

Foto: Hoorn, echt mooi

2.1.2 Aantallen en diversiteit

Ontwikkeling en veranderende horecavraag 2009 – 2024

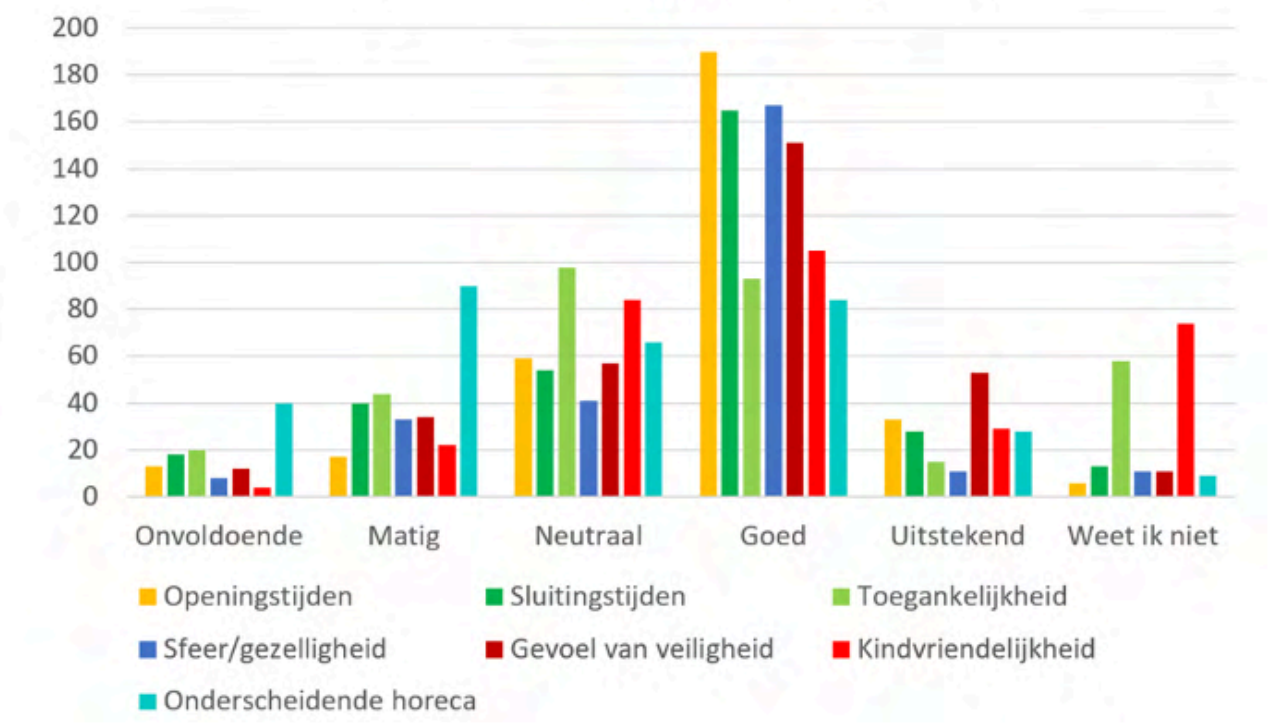
In 2024 telt de Hoornse binnenstad 10.800 m2 verhuurbaar vloeroppervlak aan horeca verdeeld over 119 horecazaken. Sinds 2014 kwamen er 4 koffiebars, 9 bezorg/afhaalzaken en 6 fastfood-/grillzaken bij. Deze groei sluit aan bij de toenemende vraag van de consument naar gemak en snelheid. Het aantal lunchrooms is afgenomen met 6 (Stec, 2024). De bewoners- en bezoekersenquête toont een behoefte aan meer uitgaansmogelijkheden, vooral onder jongvolwassenen tussen de 18 en 24 jaar (zie afbeelding 1). Dit biedt kansen om meer avond- en nachtactiviteiten te creëren die aansluiten bij de wensen van deze groep.

Afbeelding 1 – Resultaten uit de bewoners- en bezoekersenquête over de hoeveelheid horecazaken per categorie. Bron: Stad & Co

Kwaliteit en stimuleren diversiteit horeca aanbod
Nieuwe horecaconcepten gericht op kwaliteit en onderscheidend vermogen zijn van toegevoegde waarde. Bewoners en bezoekers beoordelen de onderscheidendheid van de Hoornse horeca voor een deel negatief (zie afbeelding 2). De gemeente wil meer stadsgevoel creëren, zoals beschreven in "De toekomst van Hoorn" (2019). Groei van het horeca-aanbod is belangrijk om dit te realiseren. De gemeente moedigt ondernemers aan om te vernieuwen en een divers aanbod neer te zetten. Door middel van tijdelijke proefprojecten (pilots) kunnen nieuwe ideeën worden uitgeprobeerd en verder ontwikkeld.

Afbeelding 2 – Resultaten van de bewoners- en bezoekersenquête waarin de beoordeling van verschillende aspecten van de horeca in Hoorn wordt weergegeven. Bron: Stad & Co.

Economische positie Hoornse horeca
De stad Hoorn biedt een gunstig klimaat voor de groei van de horecasector in zowel kwaliteit als kwantiteit. Zo concludeerde Stec dat de horecazaken in Hoorn economisch gezien goed functioneren. De gemiddelde omzet per horecavestiging in Hoorn ligt ongeveer 8% hoger dan de benchmark van de volgende binnensteden: Assen, Bergen op Zoom, Deventer, Doetinchem, Gouda, Roermond en Roosendaal (Stec, 2024).

Bevolkingsgroei en toerisme als impuls voor horeca
De bevolking van Hoorn groeide met 9% tussen 2009 en 2024 en zal volgens prognoses tussen 2021 en 2035 met 10% toenemen (CBS, 2024). De toevoeging van 6.000 woningen tot 2030 (Ipsos I&O, 2024) duidt mogelijk op een nog snellere toename van bewoners dan de prognose. Als deze verwachte bevolkingsgroei uitkomt versterkt dat de horecavraag structureel.

De investering van 40,3 miljoen euro van de Rijksoverheid in betere auto- en fietswegen rond de binnenstad en het station zal de stad beter bereikbaar maken (Noordhollands Dagblad, 2022). Ook toerisme in Noord-Holland groeit sterk, met meer citytrips en dagbezoeken (Stec, 2024). De bekroning van Hoorn en vier van haar bezienswaardigheden met één Michelinster en het nieuwe Stadsstrand versterken de aantrekkingskracht van de stad (Gemeente Hoorn, 2024). Volgens KHN (2019) is soepeler beleid nodig om horecagelegenheden aantrekkelijk te houden en goed ondernemerschap mogelijk te maken om in te kunnen spelen op deze verwachte impuls in bezoekersaantallen.

Marktpotentie horeca
Door de verwachte bevolkingsgroei en toename van toeristen ontstaat er volgens het marktonderzoek van Stec (2024) ruimte voor 4 extra horecavestigingen (restaurants en daghoreca) in de binnenstad. Dit geldt voor een beleidsneutraal scenario, waarin er geen extra inspanningen worden geleverd om bezoekersaantallen voor de horeca te vergroten. Wanneer hier wel actief op wordt ingezet, kan dit oplopen tot 11 – 16 extra horecazaken in de binnenstad in 2035 (Stec, 2024). Hoewel deze marktanalyse wijst op kansen, is er in de beleving van horecaondernemers al ruim aanbod van daghoreca en restaurants – vooral op de Kleine en Grote Noord – en zijn kritisch. Ze benadrukken het belang van onderscheidende concepten en zorgvuldig gekozen locaties voor economische vitaliteit.

2.2.2 Mengvormen in gemeente Hoorn

Mengvormen tussen horeca en detailhandel (ook wel blurring) zijn een landelijke trend. De regelgeving hiervoor verschilt sterk per gemeente. In Hoorn mogen ondernemers 10% van hun verhuurbare vloeroppervlakte gebruiken voor aanvullende functies zonder extra vergunning. Deze regeling heeft als doel de winkelervaring te verbeteren en beleving toe te voegen. Andere gemeenten hanteren limieten veelal tussen de 10% en 30% en soms met een maximaal aantal vierkante meters.

Horecaondernemers in Hoorn zijn tijdens de sessies kritisch geweest over verdere verruiming. Ze wijzen op de hogere kosten en strengere regels waarmee zij te maken hebben, en benadrukken het belang van vakmanschap en kwaliteit. Tegelijkertijd wensen horecaondernemers zelf zo min mogelijk regels en zoveel mogelijk ruimte om te ondernemen. Een voorbeeld dat daarbij wordt genoemd is een ‘dinner show met dj’. Hoewel mengvormen de aantrekkingskracht van winkels vergroten, roept een overdaad aan horeca in winkels weerstand op bij horecaondernemers.

De Tweede Kamer beschouwt mengvormen als essentieel voor vitale winkelgebieden (Van Rijswijk, 2024). Branchevereniging INretail pleit voor minder regelgeving die detailhandel van horeca scheidt om kruisbestuiving te bevorderen.

Mengvormen kunnen het unieke karakter van het aanbod versterken en dragen bij aan de ambitie van Hoorn om `meer stad te worden'. Gemeente Hoorn wil creativiteit bevorderen, ondernemerschap stimuleren en het stedelijke karakter versterken. Daarom is het voorstel om voor een periode van vier jaar de regeling te verruimen van 10% naar 20%, met een maximum van 50m2. Hierdoor kunnen ondernemers hun investering terugverdienen. Een evaluatie in jaar drie moet uitwijzen wat het effect en de impact is van de verruimingsregeling. Definitieve besluitvorming vindt plaats met behulp van de uitkomsten van de evaluatie.

Mengvormen vergroten weliswaar de concurrentie voor horeca, maar maken winkels aantrekkelijker en trekken mogelijk meer bezoekers aan. Dit veelzijdige aanbod kan uiteindelijk een positieve impuls geven aan de lokale economie.

Mengvormen in Hoorn
In de binnenstad zijn diverse voorbeelden van functiemenging met een grote (regionale) aantrekkingskracht

- Stumpel (boekwinkel waar ook koffie wordt geschonken)
- De Spellenhoorn (spelletjeswinkel waar ook spelavonden worden georganiseerd)

2.2.3 Advies en overwegingen

Advies: bied meer ruimte aan mengvormen cq. blurring
Verruim het toegestane percentage mengvormen/blurring van 10% naar 20% met een maximum van 50 m² van het VVO. Stel een pilot in met looptijd van vier jaar. Evalueer in het derde jaar of de regeling goed wordt ingevuld en onderzoek de concurrentie met de horeca. Gebruik de evaluatie voor de definitieve besluitvorming.

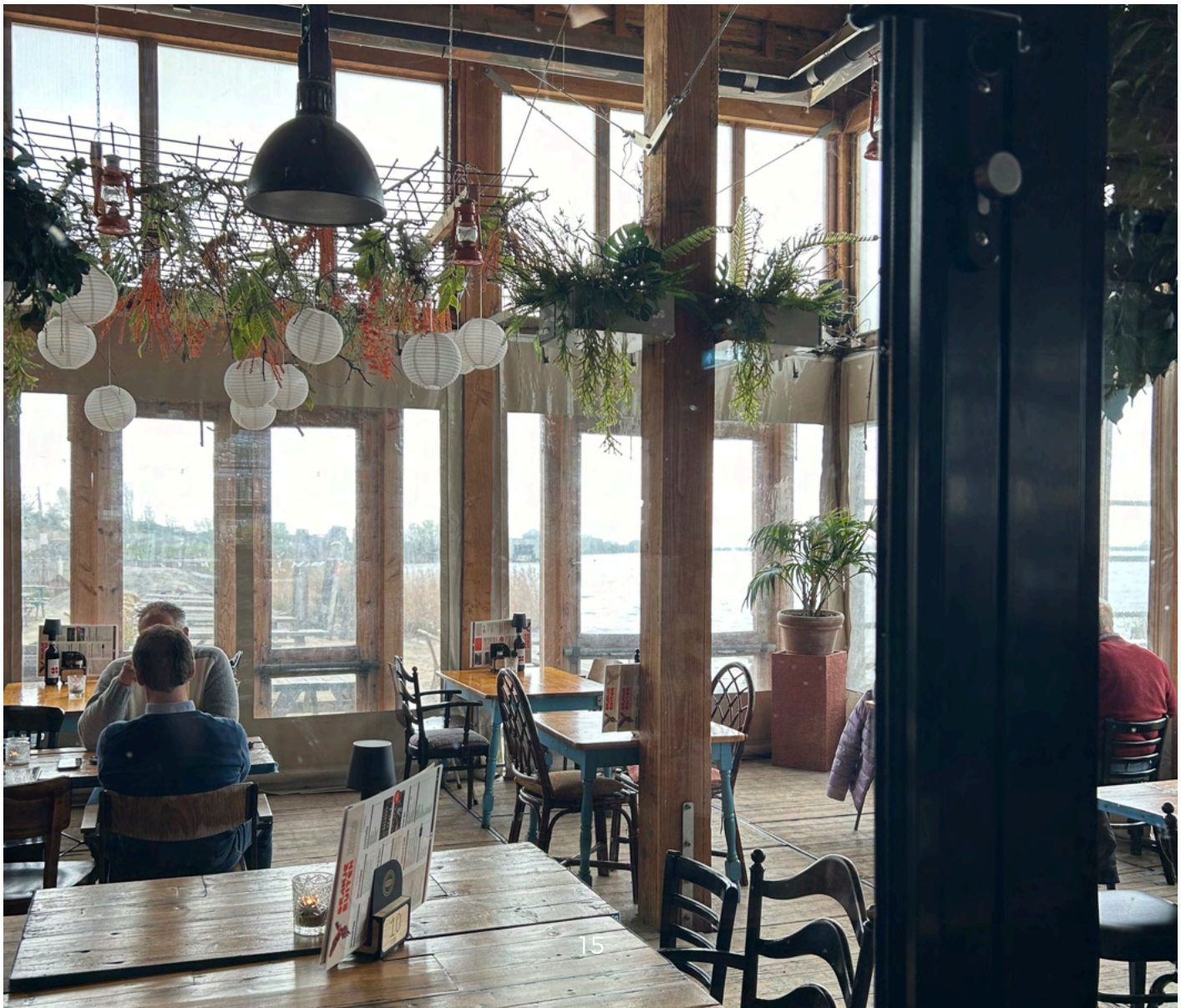
Overwegingen bij voorstel tot verruiming mengvormen:

- Het biedt ruimte aan ondernemerschap en stimuleert innovatie en creativiteit.
- Met de verruiming van het percentage tot 20% en het maximaal aantal vierkante meters blijft het gaan om ondersteuning aan de hoofdfunctie, waarmee oneerlijke concurrentie beperkt blijft.
- Meer ondergeschikte horeca kan de verblijfsduur van bezoekers verlengen, wat zowel de beleving als de uitgaven stimuleert (en de reguliere horeca ook ten goede kan komen).
- Steden zoals Alkmaar en Utrecht hanteren ruimere percentages voor blurring. Een verhoging van het percentage kan helpen de concurrentiepositie van Hoorn te verbeteren.
- Blurring met alcohol is wettelijk verboden.
- De pilot biedt de kans om zowel de positieve effecten voor de binnenstad als wel de mogelijke nadelige gevolgen voor horecaondernemers te onderzoeken.
- Er is handhavingscapaciteit nodig voor beide varianten van blurring.
- De pilotvorm biedt kans om tijdelijk de regels te verruimen. Als definitief wordt besloten dat het percentage naar 20% verruimd wordt, moet het omgevingsplan worden aangepast.

2.3 Vergunningen en categorisering

De paragraaf samengevat:

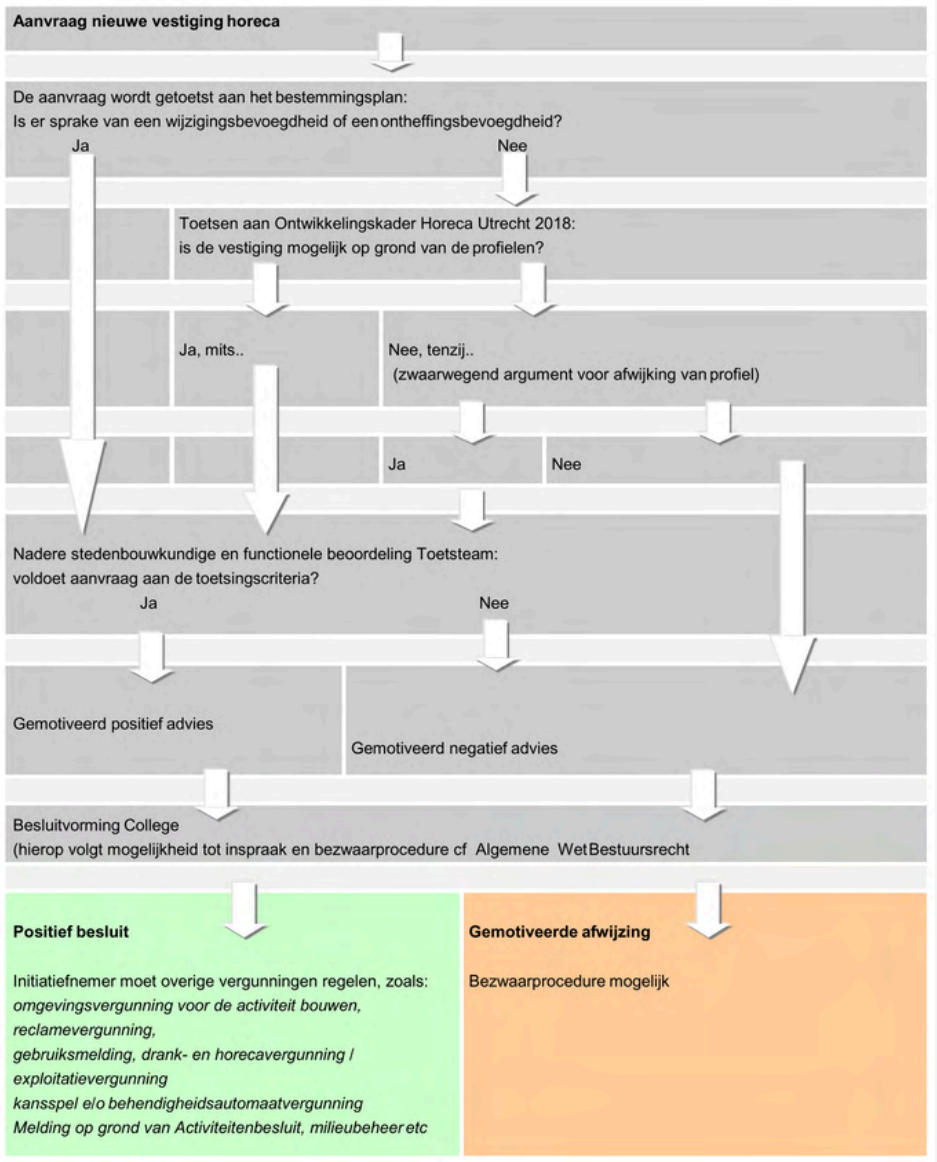
- De afgelopen jaren zijn de handelingen in de vergunnings-procedure aanzienlijk verminderd. Het verhogen van transparantie kan het proces verder verbeteren, bijvoorbeeld door online inzicht te bieden in de beoordelingscriteria en de regels waaraan aanvragen worden getoetst. Betere ondersteuning en begeleiding van nieuwe ondernemers biedt extra kansen.
- De huidige categorisering in het horecabeleid kan blijven bestaan, als deze wordt verduidelijkt in het nieuwe beleid. Dit helpt ondernemers gerichter aanvragen in te dienen en versnelt het proces. Het toevoegen van de categorie 'ontnuchteringszaak' aan het beleid geeft ondernemers inzicht in deze mogelijkheid.

2.3.1 Vergunningsstelsel

Sinds de beleidsevaluatie in 2016 werkt de afdeling Veiligheid en Toezicht aan het verminderen van regels en het vereenvoudigen van het vergunningsproces. Het doel was om de doorlooptijd van een vergunningsaanvraag te verkorten. Een van de stappen was de centralisatie van aanvragen in één loket. Landelijke regels voor ondernemers over geluid, hygiëne, brandveiligheid en de Alcoholwet blijven van kracht. Deze regels dienen een maatschappelijk doel en blijven gehandhaafd.

Uit de groepsgesprekken met horecaondernemers blijkt dat er ruimte is voor verbetering in de informatievoorziening op de website van de gemeente. Dit gaat met name over het proces voorafgaand aan de aanvraag van een horecavergunning. Afbeelding 3 biedt een inspirerend voorbeeld van hoe de gemeente Utrecht het stappenplan inzichtelijk maakt voor het aanvragen van een vergunning.

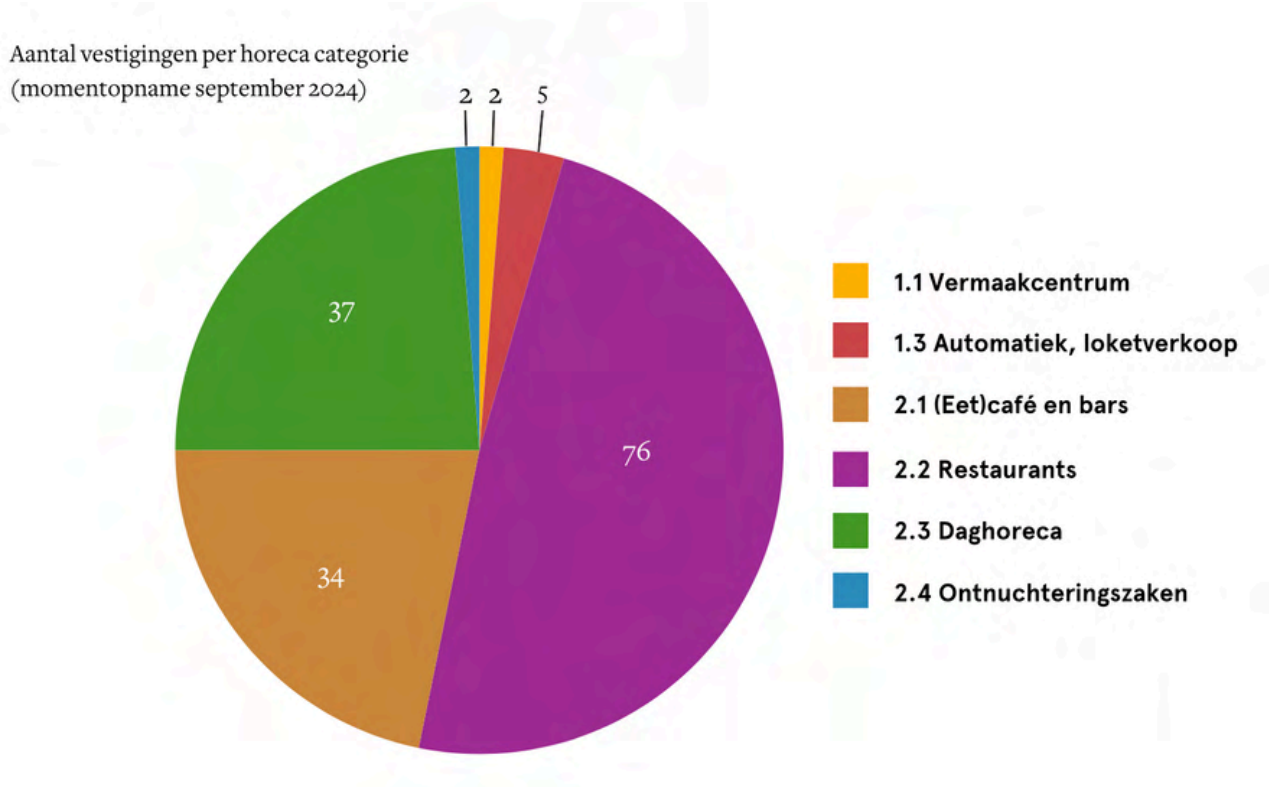
Afbeelding 3 – Inspiratie voor het inzichtelijk maken van het stappenplan voor het aanvragen van een horecavergunning (bron: Gemeente Utrecht).

2.3.2 Categorisering

De categorisering van horecavestigingen biedt inzicht in en grip op de invloed van horeca op het woon- en leefklimaat. De categorieën zijn:

1.1 Vermaakcentrum
1.2 Jongerencentrum
1.3 Automatiek, loketverkoop
2.1 (Eet)café en bars
2.2 Restaurant
2.3 Daghoreca
2.4 Ontnuchteringszaak
3. Ondersteunendehoreca

Uit het evaluatieproces blijkt dat de categorisering grotendeels kan blijven bestaan in deze vorm. Wel is er behoefte aan een duidelijker onderscheid tussen categorie 2.1 en 2.2. Het advies is de beschrijving aan te passen in het nieuwe beleid.

Grafiek 1 – Categorisering 2009, aantal horecagelegenheden per categorie in september 2024. Categorie 1.2 Jongerencentrum heeft op moment van schrijven nul vestigingen.

Ontnuchteringszaak
Om te voldoen aan de behoefte van bezoekers om na het uitgaan nog iets te nuttigen en de wens van ondernemers om hierin te voorzien, wordt er gewerkt met subcategorie 2.4: de ontnuchteringszaak. Dit geldt vooral voor vrijdag- en zaterdagnacht. Ontnuchteringszaken hebben ruimere openingstijden dan reguliere horeca. Deze na 2016 ingevoerde categorie richt zich op het bewaken van openbare orde en valt juridisch gezien buiten het reguliere horecabeleid. Het advies is de subcategorie op te nemen in het nieuwe horecabeleid om ondernemers hierover te informeren. Er mogen maximaal vijf vergunningen worden uitgegeven, waarvan er momenteel twee in gebruik zijn.

Bezorgdiensten
Afhaalzaken vallen onder detailhandel. Toch kwam de impact en overlast van afhaal- en bezorgzaken tijdens de evaluatie ter sprake. Ondernemers hebben de verantwoordelijkheid overlast te voorkomen. Voertuigen moeten bijvoorbeeld veilig worden gestald. De gemeente handhaaft waar nodig bij ondernemers die deze regels niet nakomen.

2.3.3 Adviezen

Advies: bied transparantie in het stappenplan voorafgaand aan vergunningsproces
Geef op de website van de gemeente inzicht in het stappenplan dat wordt doorlopen bij een vergunningaanvraag om (nieuwe) ondernemers beter te faciliteren.

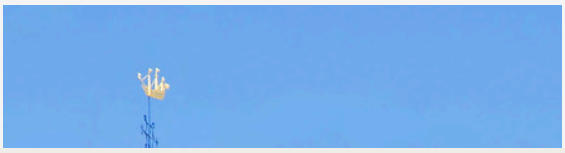
Advies: breng een heldere categorisering aan in het horecabeleid
- Verduidelijk de omschrijving van de categorisering in het nieuwe beleid.
- Voeg de categorie ‘ontnuchteringszaak’ toe aan het horecabeleid, zodat ondernemers weten dat deze mogelijkheid bestaat.

Overwegingen bij advies:
- Eventuele weergaven van definities van horecacategorieën in aanpalend beleid moeten worden aangepast.
- Er wordt al met de categorie ‘ontnuchteringszaak’ gewerkt.

2.4 Openbare orde, handhaving en instrumenten

De paragraaf samengevat:

- De huidige Staat van Inrichtingen biedt soms minder mogelijkheden voor horeca dan in de praktijk wenselijk en is dus te beperkend. Wel blijft er behoefte aan een transparant en inzichtelijk instrument om aanvragen voor nieuwe horeca goed te kunnen afwegen. De voorgestelde systematiek maakt gebruik van twee instrumenten: het Omgevingsplan en de Algemene Plaatselijke Verordening.
- Wanneer het horecaconvenant is opgesteld geldt dit als derde instrument in kader van openbare orde en veiligheid.
- Uit de evaluatie blijkt dat er op dit moment geen reden is om de huidige openings- en sluitingstijden aan te passen. Gezien de ambitie `meer stad' te worden, kan dit in de toekomst veranderen als er meer behoefte ontstaat aan clubs en nachtleven.
- Ondernemers zijn positief over de mogelijkheid om een incidentele ontheffing op de sluitingstijd te krijgen voor bijzondere gelegenheden. Het advies is om extra voorwaarden te stellen in het kader van de openbare orde en veiligheid, zoals het tijdig aanvragen en de verplichting om beveiliging in te huren vanaf 150 bezoekers. Als een ondernemer overlast veroorzaakt, kan dit een reden zijn om een volgende aanvraag te weigeren.
- Paracommerciële instellingen hebben andere regels dan reguliere horeca. Handhaving verdeelt de inzet gelijkmatig over beide categorieën. De huidige regels rondom paracommercie voldoen aan de behoefte om te voorzien in beperkte horeca-activiteiten ondersteunend aan de hoofdfunctie en hoeven niet te worden aangepast.

2.4.1 Omgevingsplan, APV en Staat van Inrichtingen

Bestemmingsplan overgegaan in Omgevingsplan
Sinds 1 januari 2024 is er één Omgevingsplan voor Hoorn. Het Omgevingsplan vervangt de bestemmingsplannen. In het Omgevingsplan worden meer onderwerpen geregeld dan er in een bestemmingsplan mogelijk was.

Regels die eerder in verordeningen stonden of betrekking hadden op milieuwetgeving komen nu vaak in het Omgevingsplan terecht. Het is nog niet bepaald welke horecaregels hierin zullen worden overgenomen.

APV en staat van inrichtingen
Het instrument om openbare orde en het woon- en leefklimaat te beschermen is en blijft de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De Staat van Inrichtingen, een nadere regel van de APV, bepaalt nu welke horeca, op welke plek, tot welk maximum, op dat moment toelaatbaar wordt geacht. In 2009 is de Staat van Inrichtingen geïntroduceerd zodat er sneller en beter maatwerk kon worden geleverd. Via deze systematiek kon het beleid worden bijgesteld zonder een bestemmingsplanwijzigingen door te voeren.

Tussen het bestemmingsplan en de Staat van Inrichtingen zat een verschil. De gedachten was: wat ruimtelijk/functioneel gewenst is, kan op gespannen voet staan met een prettig woon- en verblijfsklimaat.

In sommige gevallen bood het bestemmingplan (ruimtelijk/functioneel) meer mogelijkheden dan de Staat van Inrichtingen (openbare orde en veiligheid). De Staat van Inrichtingen is dus een sturingsinstrument gericht op begrenzing, met oog op openbare orde en veiligheid. De transparantie rondom de toepassing van de Staat van Inrichtingen en de motivering van het maximaal aantallen worden als onvoldoende beoordeeld door zowel de gemeente zelf als de ondernemers. Dit sluit aan bij de constatering die eerder al werd gedaan in de Binnenstadsvisie (2016).

In de praktijk dient zich soms de wens aan om meer mogelijk te maken dan de Staat van Inrichtingen toelaat, zo getuigt bijvoorbeeld de motie van de gemeenteraad om meer daghoreca op het Grote Noord en Kleine Noord mogelijk te maken. In het algemeen is de verwachting dat de komende jaren meer ruimte ontstaat om horecavoorzieningen toe te voegen (zie paragraaf 2.2). Uit de evaluatie van deze systematiek blijkt dat de wens blijft bestaan om daarin te kunnen sturen met oog op overlast voor omwonenden en veiligheid in het algemeen.

Oplossingsrichting: sturen via het Omgevingsplan en de APV Hoorn
De Staat van Inrichtingen was in het leven geroepen om concentratie van horeca die veel overlast veroorzaken te voorkomen en flexibiliteit in te bouwen. In de praktijk werkt deze oplossing dus beperkend. Daarom is het advies om terug te vallen op de twee gebruikelijke sturingsinstrumenten: het Omgevingsplan en de APV. Bij het beoordelen van een nieuwe aanvraag voor horeca wordt in eerste instantie vanuit het ruimtelijke spoor gekeken naar het Omgevingsplan. Hier is vanuit een ruimtelijke functionele bril bepaald welke typen functies waar wel en niet gewenst zijn in een goede balans.

Waar het Omgevingsplan alleen regels voorschrijft vanuit ruimtelijk-functionele benadering, stelt de APV voorwaarden aan de ondernemer en de onderneming. Naast de gebruikelijke controle zoals de Bibob-toets wordt er gekeken naar het levensgedrag van de ondernemer. Ook kan het college van B&W extra regels stellen in het belang van de openbare orde en veiligheid, de volksgezondheid, bescherming van het milieu en het woon- en leefklimaat. Zo kan per locatie de afweging gemaakt worden of er extra regels nodig zijn om overlast te beperken.

Wanneer op termijn in de praktijk blijkt dat in meerdere zones aanzienlijke overlast toeneemt, kan worden overwogen om een horecastop af te kondigen. De gemeente verleent in dat geval geen medewerking aan het omzetten van bijvoorbeeld detailhandelsfuncties naar horecafunctie. Bestaande horeca en nieuwe initiatieven op huidige horecabestemmingen vallen hier niet onder. Ook kunnen er nadere afspraken worden vastgelegd in het horecaconvenant (zie paragraaf 2.1).

Bijzondere weigeringsgronden
Naast de algemene weigeringsgronden heeft de burgemeester de bevoegdheid om op basis van specifieke weigeringsgronden een vergunning te weigeren. Deze bevoegdheid is vastgelegd in de APV. Het voorstel is om deze weigeringsgronden uit te breiden met lid 3 in het kader, zodat vooraf duidelijker is om welke redenen een vergunningaanvraag kan worden afgewezen.

APV Artikel 2:28 Exploitatievergunning horecabedrijf

1. Het is verboden een horecabedrijf te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester.
2. In aanvulling op het bepaalde in artikel 1:8:
   - weigert de burgemeester de vergunning indien als de vestiging of exploitatie van het horecabedrijf in strijd is met het Omgevingsplan;
   - kan de burgemeester de vergunning weigeren als naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat de woon- en leefsituatie in de omgeving van het horecabedrijf of openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed;
   - kan de burgemeester de vergunning weigeren als de exploitant of de leidinggevende in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
3. Bij de toepassing van de in het vorige lid genoemde tweede weigeringsgrond houdt de burgemeester rekening met:
   - het karakter van de straat en de wijk waarin het horecabedrijf is gelegen of zal zijn gelegen;
   - de aard van het horecabedrijf;
   - de spanning waaraan het woon- en leefklimaat ter plaatse reeds bloot staat;
   - de wijze van bedrijfsvoering door de exploitant of de leidinggevende.
4. Het eerste lid geldt niet voor ondergeschikte horeca in een winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet voor zover de horeca een ondergeschikte nevenactiviteit is van de winkelactiviteit. Van een nevenactiviteit is sprake indien onder andere minder dan 10% van de verkoopvloeroppervlakte wordt gebruikt voor de horeca-activiteiten.
5. Het eerste lid geldt niet voor een horecabedrijf in:
   - zorginstellingen;
   - scholen;
   - bedrijfskantines of bedrijfsrestaurants;
   - zorginstellingen;
   - paracommerciële sportverenigingen;
   - musea.
6. Het college kan in het belang van de openbare orde en veiligheid, de volksgezondheid, bescherming van het milieu en het woon- en leefklimaat nadere regels stellen omtrent de exploitatie van horecabedrijven.
7. Het college kan in het belang van de openbare orde en veiligheid, de volksgezondheid, bescherming van het woon- en leefklimaat nadere regels stellen omtrent een horecabedrijf in een winkel als ondergeschikte nevenactiviteit van de winkelactiviteit.

Bron: APV Hoorn, aangevuld met artikel 3.

Er is voldoende handhavingscapaciteit nodig
Horeca gaat in de praktijk vaak gepaard met enige mate van overlast. Het doel is uiteraard om dit beheersbaar te houden. Toch blijft handhaving een belangrijk onderdeel om een toename van overlast en klachten te voorkomen. Bij een eventuele uitbreiding van horeca in de toekomst wordt het nog belangrijker om een gedegen dossier op te bouwen bij overlastmeldingen. Daarom is het belangrijk dat er voldoende capaciteit wordt vrijgemaakt om de regels effectief te handhaven.

Maatwerk blijft nodig
Het kan voorkomen dat het Omgevingsplan geen ruimte laat, terwijl er goede redenen zijn wel mee te werken aan horeca op een bepaalde locatie. Dit kan via een afwijkingsprocedure of door het Omgevingsplan aan te passen. In het geval van twijfel kan worden geëxperimenteerd met het voorleggen aan een publiek privaat samenwerkingsverband, bijvoorbeeld het strategisch actieteam. Hier wordt met een brede blik gekeken naar de ontwikkeling van de binnenstad en kan worden bekeken of het past binnen de ontwikkelingen van de binnenstad. Een beoordeling van een nieuwe aanvraag is vrijwel altijd maatwerk.

2.4.2 Opening- en sluitingstijden

Het huidig beleid maakt het mogelijk dat horecabedrijven open mogen van 06.00 uur zoals te herleiden is uit de APV, waarbij daghoreca minimaal 4 dagen in de week uiterlijk om 11.00 uur open moet zijn. De huidige regels rondom sluitingstijden voor bars en cafés: op zondag t/m donderdag is dat 02.00 uur en vrijdag en zaterdag tot 04.00 uur. Restaurants mogen open zijn tot 01.00 uur. Voor andere horecacategorieën gelden weer andere regels die zijn vastgelegd in ‘Beleidsregel sluitingstijden Horeca Hoorn’.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat er onderzoek moet worden gedaan naar de openingstijden. Hoewel de afdeling KHN in Hoorn vanuit het eigen beleid streeft naar zo ruim mogelijke openingstijden, blijkt uit de persoonlijke en rondetafelgesprekken dat zowel de ondernemers als de bewoners/bezoekers tevreden zijn met de huidige opening- en sluitingstijden. Kanttekening daarbij is dat de clubscene in Hoorn beperkt is. Dit publiek is over het algemeen meer geneigd tot een wens in ruimere openingstijden.

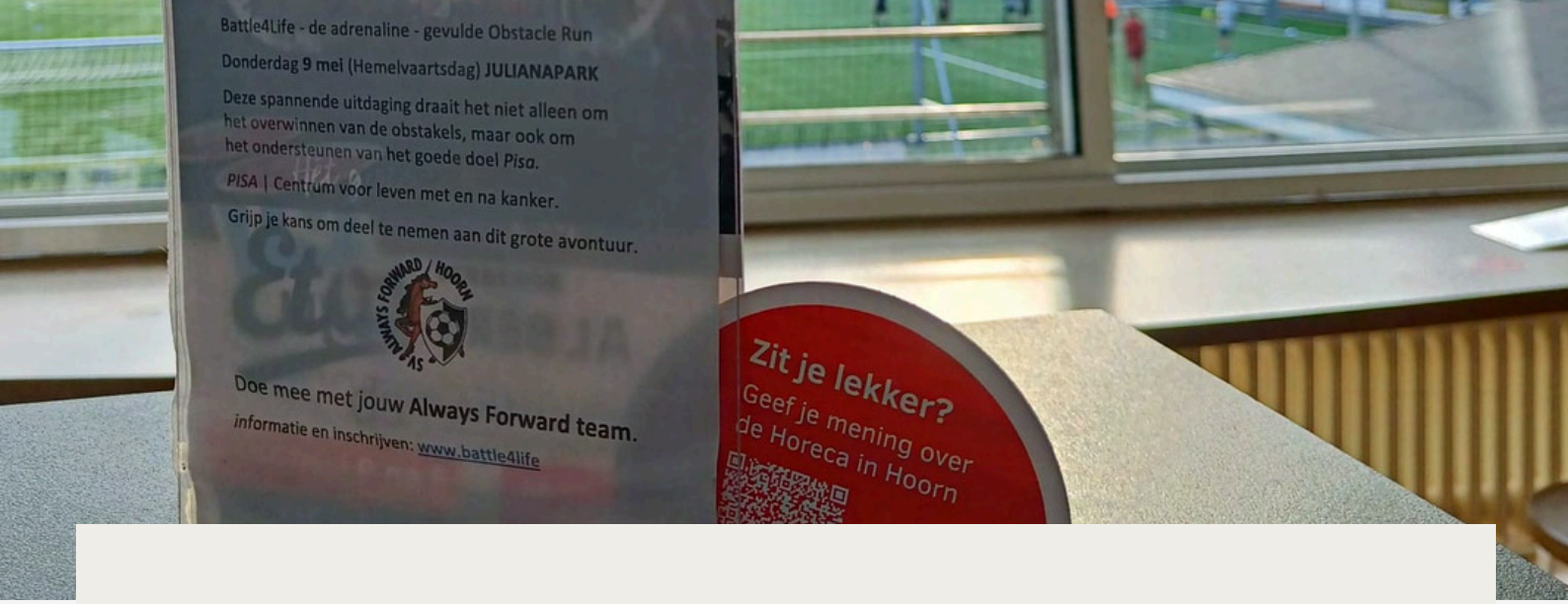
2.4.3 Ontheffingen

Naast algehele ontheffingen die plaatsvinden tijdens bijzondere dagen is het binnen het huidige beleid mogelijk om online een incidentele ontheffing sluitingstijd aan te vragen. Bijvoorbeeld daghoreca en restaurants kunnen gebruik maken van de regeling voor speciale gelegenheden, wat ten goede komt aan het aanbod in de stad. De incidentele ontheffing is specifiek bedoeld voor bijzondere gelegenheden. In 2023 is deze ontheffing zeven keer aangevraagd.

Ondernemers in de horeca zijn over het algemeen positief over de mogelijkheid. Vooral restaurants hebben incidenteel behoefte aan een langere openingstijd. Cafés en bars, die in het weekend al tot 04.00 uur open mogen blijven, zijn meestal tevreden met deze sluitingstijd en hebben weinig behoefte aan verdere verlenging.

Ondernemers begrijpen de mogelijke voorwaarde van het inzetten van gecertificeerde beveiliging bij een ontheffing, en vinden een termijn voor het verkrijgen van een ontheffing acceptabel, al wordt de besproken termijn van acht weken te lang bevonden.

Op dit moment wordt beperkt gebruikgemaakt van de mogelijkheid tot ontheffing. Tijdens de sessies toonden ondernemers zich enthousiast over de optie. Dat er nu weinig gebruik van wordt gemaakt, kan komen doordat er niet actief over wordt gecommuniceerd. Om in de toekomst overmatige overlast te voorkomen, is het wenselijk om aanvragen tijdig te ontvangen. Dit stelt de gemeente in staat om een goede inschatting te maken van de gevolgen voor de openbare orde en veiligheid.

2.4.4 Paracommercie

Paracommerciële organisaties zijn verengingen of clubs hoofdzakelijk gericht op activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard. Horeca-activiteiten zijn ondergeschikt aan de hoofdfunctie. Feesten en partijen van persoonlijke aard vallen hierbuiten. Het schenken van alcohol is op deze plekken toegestaan tot 00.00 uur. Het schenken van sterke drank is niet toegestaan. In sommige gevallen lijkt het te gaan om een paracommerciële instelling, waar het in de praktijk gaat om een verzelfstandigde horecazaak.

In dat geval is er een horeca-exploitatievergunning aangevraagd en gelden er andere regels. Bij de paracommerciële instellingen met wie gesprekken zijn gevoerd bleek geen wens om verruiming van de regels. Als de wens bestaat om meer te doen, kan gebruik worden gemaakt van reguliere horeca. Hierdoor ontstaat een welkome wisselwerking tussen de paracommercie en de horeca in Hoorn.

Tijdens de evaluatie bleek dat de perceptie bestond dat er in Hoorn minder tot niet wordt gehandhaafd op de regels voor paracommercie. Dit strookt niet met de werkelijkheid. Handhaving wordt ingezet bij zowel de reguliere horeca als paracommercie. Wel kan het zijn dat er extra inzet wordt gepleegd wanneer er melding wordt gemaakt door derden.

Om schijn van willekeur tegen te gaan kan extra toelichting op de systematiek van handhaving bij horeca en paracommercie tijdens een regulier overleg met vertegenwoordigers van de horecasector (zie ook paragraaf 2.1 ‘samenwerking, communicatie en veiligheid’) wenselijk zijn.

2.4.5 Advies en overwegingen

Advies: hanteer sturingsinstrumenten bij de beoordeling van aanvragen voor horecavergunningen
Beoordeel nieuwe aanvragen voor horecavergunningen op basis van het Omgevingsplan, de APV en het op te stellen horecaconvenant, in plaats van de Staat van Inrichtingen.

Overwegingen bij dit advies:

- De huidige Staat van Inrichtingen laat soms minder ruimte voor horeca toe dan in de praktijk wenselijk. In lijn met de ambitie om 'meer stad' te worden, is het wenselijk om ruimte te bieden aan ondernemerschap, alleen als dit er niet toe leidt dat de woon- en leefsituatie in de omgeving op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed.
- Hoewel de Staat van Inrichtingen per gebied een kader biedt om aanvragen te beoordelen, is de onderbouwing van de maximum aantallen onvoldoende. Daarbij is het instrument niet transparant genoeg.
- Het Omgevingsplan, aangevuld met toetsing aan de geactualiseerde weigeringsgronden in de APV, biedt een transparant en juridisch sluitend alternatief.
- Een actuele, goed onderbouwde beoordeling per geval is belangrijk met deze instrumenten. Dit maakt maatwerk noodzakelijk, maar vraagt om extra ambtelijke en bestuurlijke capaciteit.
- Een verruiming van de mogelijkheden voor horeca kan leiden tot een verhoogde vraag naar capaciteit bij Vergunningen en Toezicht.

Advies: behoud de openings- en sluitingstijden van de horeca
Handhaaf de huidige openings- en sluitingstijden zoals vastgelegd in beleidsregel ‘Sluitingstijden Horeca Hoorn’.

Advies: Stimuleer gebruik van incidentele ontheffingen en communiceer duidelijk
Behoud voor restaurants, daghoreca, jongerencentra en ondersteunende horeca de mogelijkheid om bij bijzondere gelegenheden incidentele ontheffingen op sluitingstijden aan te vragen met de maximale sluitingstijd van een uur na de reguliere sluitingstijd. Communiceer hierover actief met ondernemers. Vermeld bij het aanvraagformulier duidelijk eventuele extra voorwaarden, zoals de verplichting tot het regelen van gecertificeerde beveiliging bij 150 bezoekers of meer, om transparantie te bevorderen.

Overwegingen bij dit advies:

- Incidentele ontheffingen bieden ondernemers meer ruimte voor creativiteit, wat de diversiteit in het aanbod bevordert.
- Overlast door incidentele ontheffingen blijft beheersbaar doordat gebruikelijke voorwaarden uit de exploitatievergunning (behalve de sluitingstijd) van kracht blijven. De gemeente kan bovendien weigeren bij clustering van aanvragen, druk op handhaving, of herhaalde overlast.
- De behoefte tot na 04.00 open te zijn is gering.

Advies: handhaaf de regels voor paracommerciële instellingen
Behoud de huidige regels en voorwaarden. Communiceer actief over de verschillen tussen reguliere horeca en paracommerciële instellingen, om vermoedens van oneerlijke behandeling te voorkomen.

Bijlagen

Foto: Hoorn, echt mooi

Bijlage A: Bronnen

CBS (2024a) Inwoners per gemeente. Hoorn. Bron: *https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/inwoners*

CBS (2024b) Groei en krimp per gemeente. Hoorn. Bron: *https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/inwoners*

Gemeente Hoorn (2024) 'Hoorn heeft het: vijf Michelinsterren voor bezienswaardigheden'. Bron: *https://www.hoorn.nl/nieuws/Hoorn-heeft-het-vijf-Michelinsterren-voor-bezienswaardigheden.html*

INretail (2020) Adviezen voor de nieuwe winkelstraat. Bron: *https://www.inretail.nl/wp-content/uploads/2020/11/Blurring_paper.pdf*

Ipsos I&O (2024) Effectiviteit woonbeleid Hoorn. Onderzoek Rekenkamer Hoorn. KHN (2019) Beleidsmonitor 'Horeca: huiskamer van het toerisme. Visie van horecaondernemers op een gastvrije groei van toerisme'. Bron: *https://assets.khn.nl/uploads/media/Tools/Marktonderzoek/KHN-Rapport-onderzoek-toerisme-september-2019-hc.pdf*

Noordhollands Dagblad (2022) 40 miljoen Rijkssubsidie voor betere toegang stadshart Hoorn. Bron: *https://www.noordhollandsdagblad.nl/regio/west-friesland/40-miljoen-rijkssubsidie-voor-betere-toegang-stadshart-hoorn/11466327.html*

Stec (2024) Plintenstrategie binnenstad Hoorn. Bron: https://hoorn.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/99aa9e4f-e494-41d6-929c-324282cd94d9?documentId=a6169465-ffbd-4372-96f2-388f91d01e7b&agendaItemId=5a20761a-e84e-449a-9c44-5c60ea0b382d

Van Rijswijk, C. (2024) 'Blurring 'tussen retail en horeca juridische kluwen voor ondernemers: wat mag wel en niet? Bron: *https://www.deondernemer.nl/actueel/blurring-tussen-retail-en-horeca-juridische-kluwen-voor-ondernemers-wat-mag-wel-en-niet~5d3e0e4*

Bijlage B: Verantwoording

Voor deze evaluatie is een zorgvuldig participatieproces doorlopen om tot een vernieuwd horecabeleid te komen dat duidelijke richtlijnen biedt voor zowel horecaondernemers als medewerkers van de gemeente.

1. Doorlopen proces

Bij de evaluatie is als eerste gekeken naar het Hoorn Gastvrij Vestigingsbeleid (2009), dat als uitgangspunt diende voor zowel het participatietraject als de opzet van dit evaluatiedocument. Daarnaast was de Evaluatie Hoorn Gastvrij (2016) een belangrijke referentie. Verbetersuggesties uit die evaluatie zijn meegenomen en uitgewerkt in het nieuwe beleid.

Vanuit het veld klonk de roep om nauw te worden betrokken bij de evaluatie van het horecabeleid. Deze evaluatie is dan ook tot stand gekomen in nauwe samenwerking met betrokken (horeca)ondernemers, andere direct betrokkenen uit de stad en verschillende afdelingen binnen de gemeente.

Locatiebezoek
Stad & Co heeft door locatiebezoeken aan zowel de binnenstad als het buitengebied in de periode december 2023 - april 2024 meer inzicht gekregen in de diversiteit en spreiding van het horeca-aanbod in Hoorn. De informatie en inzichten die tijdens deze bezoeken zijn verzameld, hebben we door het hele verdere traject benut.

Bureauonderzoek visies, akkoorden en beleidsstukken
Gemeente Hoorn heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in verschillende beleids- en visietrajecten. Een aantal onderzoeken, beleidsstukken en visiedocumenten hebben ook betrekking op de horeca in Hoorn. Een overzicht van de geraadpleegde stukken:

- Hoorn Gastvrij vestigingsbeleid horeca (2009)
- Evaluatie Hoorn Gastvrij (2016)
- Binnenstadsvisie Hoorn (2016)
- De Toekomst van Hoorn – meer stad worden (2019)
- Omgevingsvisie Hoorn (2022)
- Detailhandelsnota (2021)
- Amendement: starten evaluatie horecabeleid (2022)
- Coalitieakkoord – Durven. Doen! Dromen (2022 - 2026)
- Citymarketing: positionering Hoorn (2023)
- Terrassenbeleid Hoorn (2023)
- Plintenstrategie binnenstad Hoorn (2024)
- Gebiedsprofielen Hoorn (2024)

Overige relevante documenten:

- Omgevingsplan Hoorn
- Algemene Plaatselijke Verordening Hoorn
- Staat van Inrichtingen

Communicatie
Op basis van een stakeholderanalyse is in kaart gebracht welke organisaties, doelgroepen en personen betrokken zijn bij de horeca en hoe zij het beste kunnen worden geraadpleegd. Voor dit traject is een vooraankondiging verstuurd met een uitnodiging om deel te nemen aan de evaluatie. Deze brief is verspreid via Chainels, verschillende WhatsAppgroepen, het gemeentelijke adressenbestand en persoonlijk overhandigd aan meer dan 40 ondernemers in de binnenstad, winkelcentra, sportverenigingen en aan solitaire horecaondernemers. Tijdens de verschillende sessies is met betrokkenen gedeeld hoe en op welke momenten input kon worden geleverd en hoe de besluitvorming tot stand komt.

Gesprekken met ambtenaren vanuit relevante beleidsdomeinen en B&W
In de gesprekken met medewerkers van de gemeente Hoorn hebben we onderzocht wat er goed gaat en waar verbeterpunten liggen.

- Op 5 maart 2024 vond een brede bijeenkomst plaats, waarbij alle voor horeca relevante beleidsdomeinen van de gemeente Hoorn waren uitgenodigd. Tijdens deze sessie hebben we vanuit ambtelijk perspectief in kaart gebracht wat goed gaat en waar kansen voor verbetering liggen binnen de horeca.
- Op 30 april 2024 volgde een gesprek met de burgemeester en de wethouder Economie om politiek bestuurlijke aandachtspunten mee te nemen in het proces.
- Op 27 mei 2024 hebben we een ‘’terugkomsessie’’ georganiseerd voor dezelfde groep. In deze sessie hebben we teruggekoppeld wat we tot dan toe hadden opgehaald en getoetst of de richting die uit onze analyse naar voren komt, breed gedragen wordt.
- Op 24 september zijn we weer samengekomen met dezelfde groep ambtenaren om de uitgangspunten voor het nieuwe horecabeleid door te spreken en stil te staan bij de voorgestelde wijzigingen.
- Gedurende de afrondingsfase hebben er meerdere verdiepende, inhoudelijke gesprekken plaatsgevonden met onder andere afdeling Toezicht en Handhaving en Economische Zaken.

Individuele en rondetafelgesprekken
Parallel hebben individuele gesprekken plaatsgevonden met onder andere een vertegenwoordiger van KHN en verschillende horecaondernemers (zowel in de binnenstad als ‘solitaire’ horecavoorzieningen die buiten de horecagebieden vallen). Vervolgens hebben we bijeenkomsten georganiseerd waar ook ambtelijke vertegenwoordiging bij aanwezig was.

- Er zijn drie rondetafelgesprekken georganiseerd met de volgende groepen belanghebbenden: horecaondernemers (15 april), brede vertegenwoordiging met onder andere culturele instellingen, hotellerie en inwoners (6 mei) en paracommerciële instanties zoals sportverenigingen (28 mei).

- Op 10 juni 2024 heeft er een ‘’terugkomsessie’’ plaatsgevonden waarvoor alle gesprekspartners zijn uitgenodigd. Hier hebben we de opgehaalde input teruggekoppeld middels een presentatie en de gelegenheid geboden tot het geven van feedback. Wethouder Arthur Helling was deze sessie te gast.
- De input en resultaten uit het onderzoek zijn geanalyseerd en verwerkt in uitgangspunten voor het nieuwe beleid. Voorgestelde wijzigingen in het nieuwe beleid zijn per thema voorgelegd tijdens een laatste sessie op 30 september. Er was ruimte om nog een keer feedback te geven op de voorgestelde richting van het te actualiseren horecabeleid. De resultaten en overwegingen zijn verwerkt in deze evaluatie begeleid met advies voor het vervolg.

Bewoners- en bezoekersenquête
Om een goed beeld te krijgen van de ervaringen en meningen van zowel bewoners als bezoekers over de horeca in Hoorn, hebben we een digitale vragenlijst uitgezet. Deze enquête is zorgvuldig samengesteld in samenwerking met de horecaondernemers. Respondenten kregen de kans om aan te geven hoe vaak ze gemiddeld horecagelegenheden bezoeken, waarom ze wel of niet voor de horeca in Hoorn kiezen, en of ze vinden dat er te weinig, voldoende, of juist te veel horecagelegenheden zijn. Daarnaast konden ze ook hun mening geven over enkele kwalitatieve aspecten van de horeca.

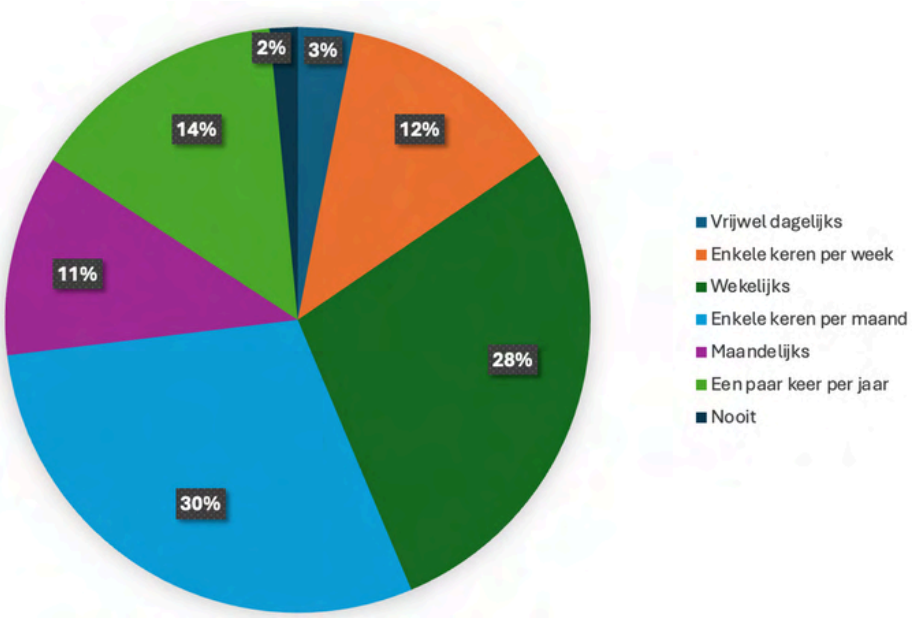
De vragenlijst is via (sociale media) kanalen van de gemeente verspreid en gedeeld door ondernemers en belanghebbenden via platforms zoals Chainels en WhatsAppgroepen. Om deelname te stimuleren, zijn bij meer dan veertig ondernemers viltjes met QR-codes neergelegd, die bezoekers konden scannen om direct de enquête in te vullen. Bovendien gingen enquêteurs op twee vrijdagen en twee zaterdagen actief de straat op om de vragenlijst live af te nemen bij bewoners en bezoekers.

In totaal hebben 323 mensen de enquête ingevuld. De resultaten hiervan zijn verwerkt in het volgende hoofdstuk, 'Overzicht belangrijkste uitkomsten enquêteresultaten'.

Analyse en verwerken van resultaten tot evaluatiedocument
Voor het opstellen van het evaluatiedocument is gebruik gemaakt van de uitkomsten van individuele- en rondetafelgesprekken met belanghebbenden, de bewoners- en bezoekersenquête, onze eigen waarnemingen tijdens onze bezoeken aan Hoorn, de genoemde (beleids)stukken en ervaring uit andere gebieden.

2. Overzicht belangrijkste enquêteresultaten

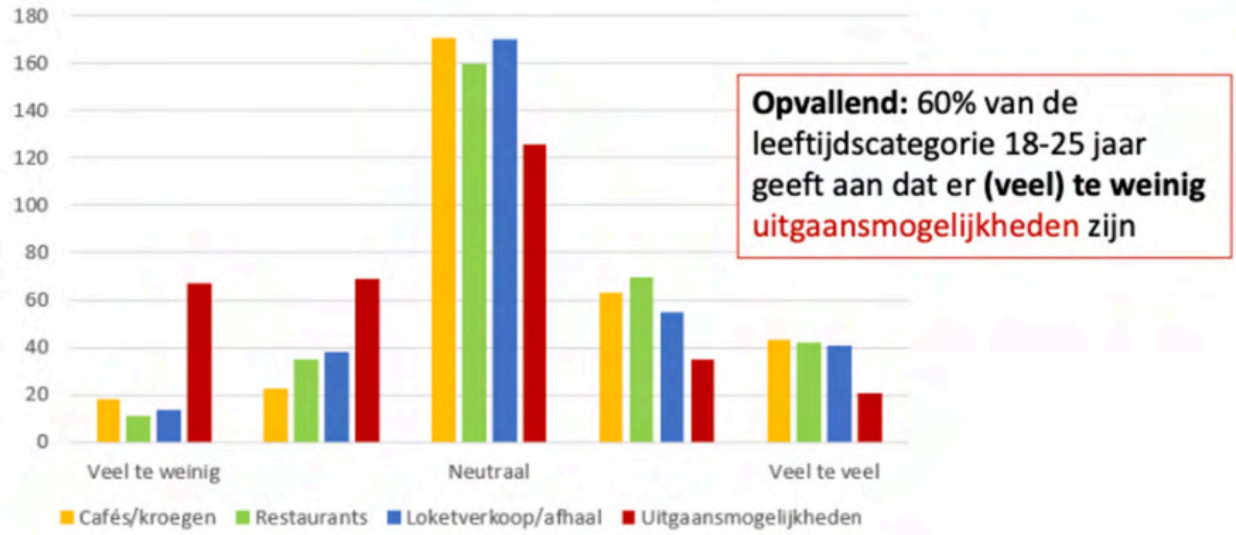
Hoe vaak ga je gemiddeld naar een horecagelegenheid in Hoorn:

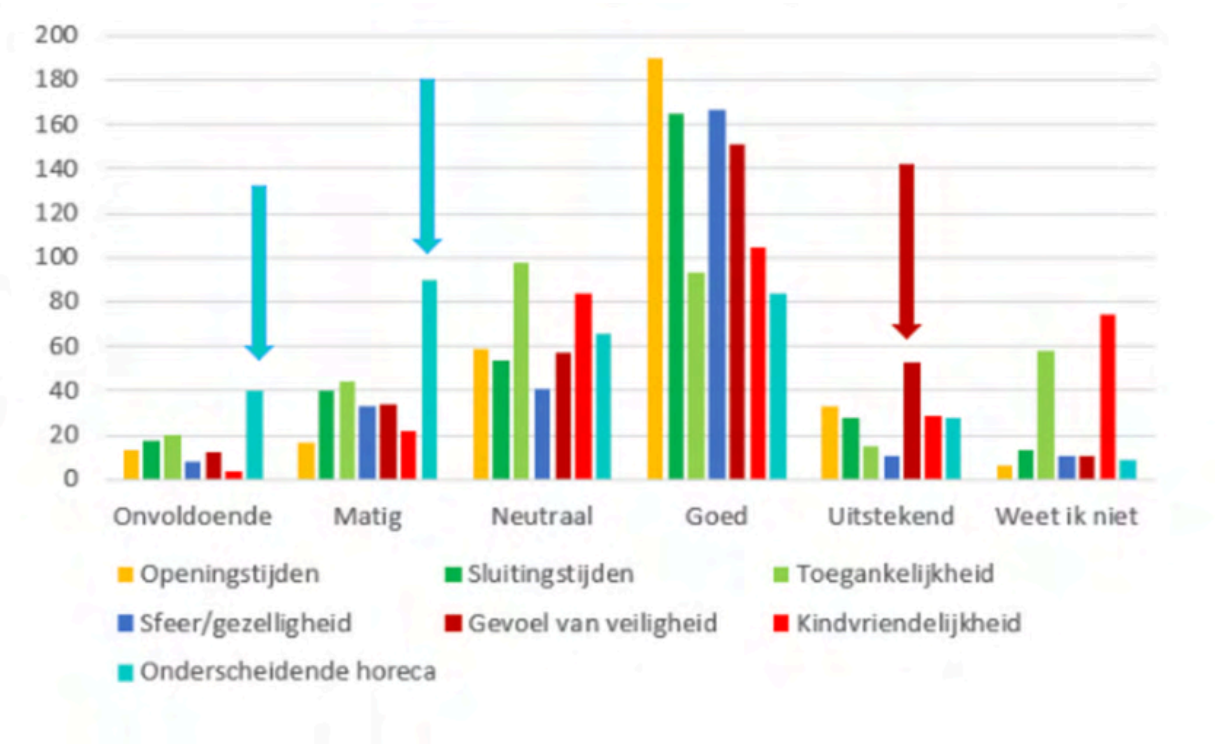
Doel bezoek horeca Hoorn
Meerdere antwoorden mogelijk

1. `s Avonds uiteten in een restaurant (60%)
2. Ontmoeten vrienden en familie (60%)
3. Om te lunchen (45%)

In Hoorn zijn er (veel) te weinig/neutraal/(veel) te veel cafés en kroegen/loketverkoop en afhaal/uitgaansmogelijkheden aanwezig:

Hoe beoordeel je de volgende aspecten van de horeca in Hoorn?

Leeftijdsverdeling respondenten in aantal en relatief (%)

- Jonger dan 18 jaar (0): geen respons
- 18 – 25 jaar (60): 19%
- 26 – 35 jaar (56): 17%
- 36 – 50 jaar (54): 17%
- 51 – 65 jaar (91): 28%
- 66 jaar of ouder (62): 19%

Colofon

Dankwoord
Veel dank aan alle betrokkenen die tijd en energie hebben geïnvesteerd in de evaluatie van het Horecabeleid Hoorn. Dankzij hun waardevolle bijdragen via bijeenkomsten, de online enquête en schriftelijke feedback is het beleid grondig geëvalueerd.

Auteurs en vormgeving
Stad & Co

Grafieken en tabellen
Stad & Co

December 2024